

Urząd Regulacji Energetyki

<https://www.ure.gov.pl/pl/urząd/informacje-ogolne/aktualnosci/11326,Nowelizacja-ustawy-o-OZE-nowe-systemy-wsparcia-wazne-rozwiazania-dla-energetyki-.html>
28.04.2024, 01:50

Strona znajduje się w archiwum.

Nowelizacja ustawy o OZE: nowe systemy wsparcia, ważne rozwiązania dla energetyki lokalnej i kolejne obowiązki dla Prezesa URE

1 października wejdzie w życie nowelizacja ustawy o OZE^[1], która implementuje do polskiego prawa kolejną część dyrektywy RED II^[2] dotyczącej wspierania OZE - zarówno na rynku energii elektrycznej, jak i rynku ciepła. W przepisach nowelizacji znalazły się również uregulowania dotyczące takich nośników energii jak wodór odnawialny czy chłód. Ustawa nakłada na Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki szereg nowych obowiązków.

- Polityka klimatyczna Unii Europejskiej jednoznacznie wyznacza kierunki zmian polskiej energetyki. Dążenie do maksymalnego ograniczenia emisyjności wymaga zdecydowanej zmiany miksu energetycznego i zastępowania źródeł węglowych zeroemisyjnymi oraz „zielonymi”. Generacja energii w zielonych mikroźródłach od kilku lat przyrasta w ogromnym tempie. Znaczenie tego rodzaju rozproszonych źródeł wytwórczych w naszym kraju będzie coraz większe, właśnie w kontekście transformacji energetycznej i budowy nowej architektury rynku energii, w której pożądane jest wytwarzanie i zużywanie energii na poziomie lokalnym. A wobec zmian zachodzących na tym rynku wraz z rozwojem technologii należało wprowadzić zmiany do regulującej ten segment ustawy

Nowe zadania Prezesa URE w obszarze funkcjonowania systemów wsparcia OZE

Wsparcie dla zmodernizowanych instalacji OZE

Pomimo, że dotychczas obowiązujące przepisy ustawy OZE zawierały ramowe regulacje dotyczące wsparcia zmodernizowanych instalacji OZE, to wobec braku przepisów wykonawczych nie było możliwości ich skutecznego funkcjonowania. Ustawodawca podjął zatem decyzję o ich zmodyfikowaniu w taki sposób, aby wytwórcy mogli realnie skorzystać z tych rozwiązań. Przepisy znowelizowanej ustawy OZE zawierają nową, rozszerzoną definicję modernizacji instalacji OZE, która przewiduje, że proces inwestycyjny może polegać zarówno na:

- odtworzeniu stanu pierwotnego lub zmianie parametrów użytkowych lub technicznych instalacji odnawialnego źródła energii, albo
- przekształceniu instalacji odnawialnego źródła energii w inny rodzaj instalacji odnawialnego źródła energii, z wyłączeniem przekształcenia w instalację spalania wielopaliwowego, albo
- przekształceniu jednostki wytwórczej niestanowiącej instalacji odnawialnego źródła energii w instalację OZE, z wyłączeniem przekształcenia w instalację spalania wielopaliwowego.

Ustawodawca przewidział objęcie instalacji zmodernizowanych wykorzystujących różne rodzaje biogazu, hydroenergię czy też biomasę systemem wsparcia FIT^[3] (instalacje OZE o łącznej mocy zainstalowanej elektrycznej mniejszej niż 500 kW) i systemem wsparcia FIP^[4] (instalacje OZE o łącznej mocy zainstalowanej elektrycznej nie mniejszej niż 500 kW i nie większej niż 1 MW).

Nowe przepisy umożliwią również udział zmodernizowanych instalacji OZE w aukcjach na sprzedaż energii elektrycznej wytworzonej ze źródeł OZE, przy czym dla wytwórców energii elektrycznej z instalacji zmodernizowanych nie przewidziano odrębnych aukcji. Mają oni uczestniczyć w aukcjach wspólnie z wytwórcami energii elektrycznej z nowych instalacji. Warunkiem uzyskania wsparcia jest w szczególności uzyskanie od Prezesa URE zaświadczenia w systemie FIT/FIP lub zaświadczenia o dopuszczeniu do udziału w aukcji.

Okres wsparcia i jego poziom dla instalacji zmodernizowanych został uzależniony od wysokości nakładów inwestycyjnych poniesionych na modernizację danej instalacji. Doprecyzowano również warunki uczestnictwa w tych systemach wsparcia.

Co istotne, możliwość skorzystania z tych rozwiązań przez wytwórców została uzależniona od wydania pozytywnej decyzji Komisji Europejskiej o zgodności pomocy publicznej przewidzianej w tych przepisach z rynkiem wewnętrznym albo uznania przez Komisję Europejską, że zmiany przepisów nie stanowią nowej pomocy publicznej.

Wsparcie operacyjne - nowa forma pomocy dla instalacji OZE, które wykorzystają okres wsparcia

Dla instalacji OZE, które korzystały już z mechanizmów przewidzianych przepisami ustawy OZE, a którym upłynął już okres wsparcia, ustawodawca przewidział możliwość uzyskania nowej pomocy operacyjnej.

Dla instalacji o mocy zainstalowanej elektrycznej nie większej niż 1 MW, wykorzystujących różne rodzaje biogazu, hydroenergię czy też biomasę, zaprojektowano system dopłat do ceny rynkowej (podobny do funkcjonującego obecnie mechanizmu FIP). Wsparcie operacyjne w tym systemie jest przewidziane na maksymalnie 10 lat od daty pierwszego dnia sprzedaży energii elektrycznej, ale nie dłużej niż do 31 grudnia 2034 r. Z kolei dla instalacji o łącznej mocy zainstalowanej elektrycznej większej niż 1 MW, wykorzystujących do wytwarzania energii elektrycznej różne rodzaje biogazu, hydroenergię oraz biomasę - z uwzględnieniem układów hybrydowych, jej współspalania w dedykowanych instalacjach spalania wielopaliwowego oraz instalacji termicznego przekształcania odpadów w wysokosprawnej kogeneracji - przewidziano możliwość przystąpienia do aukcji na wsparcie operacyjne. Zwycięzca będzie otrzymywał wsparcie przez rok od wygrania aukcji, po czym będzie uprawniony do ponownego przystąpienia do kolejnej. Maksymalny okres wsparcia również potrwa nie dłużej niż do 31 grudnia 2034 r.

Systemy te są bardziej przyjazne dla wytwórców: przykładowo nie przewidują konieczności składania oświadczeń dotyczących pomocy publicznej. Warto również podkreślić, że dla wsparcia operacyjnego przewidziano określenie referencyjnych cen operacyjnych w oparciu o odrębne od dotychczasowego rozporządzenia wykonawcze do ustawy OZE.

Możliwość skorzystania z tych przepisów przez wytwórców wymaga uzyskania odpowiedniego zaświadczenia od Prezesa URE albo potwierdzenia złożenia Prezesowi URE stosownej deklaracji oraz została uzależniona od wydania pozytywnej decyzji Komisji Europejskiej o zgodności pomocy publicznej przewidzianej w tych przepisach z rynkiem wewnętrznym albo uznania przez Komisję Europejską, że zmiany przepisów nie stanowią nowej pomocy publicznej.

Przepisy dotyczące tego systemu wejdą w życie 1 lipca 2025 r.

Nowy rodzaj paliwa gazowego – biometan. System wsparcia dla wytwórców

Znowelizowane przepisy ustawy o OZE uwzględniają wskazaną przez ustawodawcę potrzebę stworzenia rynku biometanu, który będzie wprowadzany do sieci gazowych, jak i wykorzystywany w transporcie. Pakiet wprowadzonych w tym zakresie regulacji zawiera definicję biometanu oraz przewiduje konieczność uzyskania przez wytwórców biogazu na

potrzeby wytwarzania biometanu lub biometanu z biogazu, wpisu do nowoutworzonego rejestru działalności regulowanej prowadzonego przez Prezesa URE. Wytwarzanie biometanu z biogazu rolniczego będzie z kolei wymagało wpisu do rejestru wytwórców wykonujących działalność gospodarczą w zakresie biogazu rolniczego prowadzonego przez Dyrektora Generalnego [Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa](#) (KOWR).

Dedykowany wytwórcom biometanu system wsparcia wykorzystuje model dopłaty do ceny rynkowej wzorowany na systemie FIP, a uzyskanie wsparcia wymaga otrzymania stosownego zaświadczenia od Prezesa URE. Okres wsparcia wynosi w tym systemie 20 lat od pierwszego dnia sprzedaży biometanu objętego systemem wsparcia, nie dłużej jednak niż do 30 czerwca 2048 r.

Warto pamiętać, że znowelizowane przepisy ustawy – Prawo energetyczne^[5] przewidują preferencje dla przyłączania instalacji wytwarzających biometan do sieci gazowej.

Energetyka obywatelska

Klastry energii

Analiza przepisów regulujących dotychczas funkcjonowanie w naszym kraju klastrów energii skłoniła ustawodawcę do podjęcia prac mających na celu usprawnienia działania tej formy energetyki lokalnej. W efekcie opracowane zostały regulacje obejmujące modyfikację definicji klastra energii, wzmacniając rolę jednostek samorządu terytorialnego (gmin, powiatów), a także określając obszar działania klastra, rolę koordynatora klastra oraz zakres i treść porozumienia o utworzeniu klastrów energii. Zmodyfikowano przy tym zasady współpracy klastrów z operatorami systemów energetycznych dystrybucyjnych oraz sprzedawcami energii.

Istotnym elementem wprowadzonych zmian są przepisy ustanawiające realne wsparcie dla klastrów energii w postaci ulg w uiszczaniu opłat dystrybucyjnych, opłat związanych z systemami wsparcia OZE, wysokosprawnej kogeneracji oraz efektywności energetycznej, które w założeniu mają przyspieszyć rozwój klastrów. Warunkiem skorzystania z tych ulg jest uzyskanie wpisu do rejestru klastrów prowadzonego przez Prezesa URE oraz spełnienia minimalnych wymogów stawianych klastrowi energii co do zużycia energii z OZE, mocy zainstalowanej źródeł wytwórczych i magazynów energii oraz pokrycia zapotrzebowania na energię elektryczną własną produkcją. Możliwość skorzystania z tych przepisów została również uzależniona od wydania pozytywnej decyzji Komisji Europejskiej o zgodności pomocy publicznej przewidzianej w tych przepisach z rynkiem wewnętrznym albo uznania przez Komisję Europejską, że zmiany przepisów nie stanowią nowej pomocy publicznej.

Spółdzielnie energetyczne

Znowelizowane przepisy ustawy OZE zawierają również postanowienia mające na celu usprawnienie działalności spółdzielni energetycznych, które funkcjonują na podstawie wpisu do rejestru prowadzonego przez Dyrektora Generalnego KOWR. Znowelizowane zostały w szczególności regulacje dotyczące:

- definicji spółdzielni energetycznej i członka spółdzielni energetycznej,
- obszaru działania spółdzielni,
- ulg przysługujących spółdzielni energetycznej,
- obowiązków operatorów systemów dystrybucyjnych oraz sprzedawców energii względem spółdzielni.

Jednocześnie znowelizowane przepisy ustawy – Prawo energetyczne przewidują preferencje dla przyłączania spółdzielni energetycznej do sieci elektroenergetycznej.

Gwarancje pochodzenia także dla biometanu, ciepła, chłodu, wodoru odnawialnego i biogazu

Implementacja postanowień Dyrektywy RED II to między innymi modyfikacja przepisów z obszaru gwarancji pochodzenia. Rozszerzony został katalog gwarancji pochodzenia wydawanych przez Prezesa URE o gwarancje wydawane dla biometanu, ciepła albo chłodu, wodoru odnawialnego, biogazu, biogazu rolniczego.

Ustawa o OZE daje również Prezesowi URE, jako organowi wydającemu gwarancje pochodzenia w Polsce, możliwość przystąpienia do stowarzyszenia [Association of Issuing Bodies](#) (AIB), które zrzesza podmioty wydające gwarancje pochodzenia. W konsekwencji przystąpienia Prezesa URE do AiB nastąpi synchronizacja polskiego rejestru z HUB-em prowadzonym przez AIB oraz standardem European Energy Certificate System (EECS). Udział Prezesa URE w AIB, obok kwestii czysto formalnych, dających możliwość wymiany gwarancji pochodzenia w ujęciu międzynarodowym, dla niektórych potencjalnych inwestorów zagranicznych może stanowić także czynnik decydujący o atrakcyjności inwestycji w Polsce.

Wprowadzono również nowe zadania dla podmiotu prowadzącego rejestr gwarancji pochodzenia (obecnie jest to Towarowa Giełda Energii) dotyczące opracowania i publikacji na swojej stronie internetowej informacji o tzw. rocznym miksie energii resztkowej.

Współdzielenie infrastruktury przyłączeniowej – cable pooling

Na jednym z ostatnich etapów prac nad ustawą uregulowano możliwość współdzielenia infrastruktury przyłączeniowej (tzw. cable pooling). Polega ono na wykorzystaniu zabezpieczonych zdolności przesyłu energii, np. dla powstałej wcześniej elektrowni wiatrowej, do uruchomienia w tej samej lokalizacji (na tym samym przyłączy) elektrowni fotowoltaicznej. Co istotne, nowa infrastruktura może należeć do tego samego lub różnych inwestorów. W tej sytuacji obie inwestycje współdzielą infrastrukturę energetyczną, a ich działanie jest bardziej zrównoważone pod względem profilu wytwarzania. Nowelizacja przewiduje współdzielenie infrastruktury przyłączeniowej przez beneficjentów aukcyjnego systemu wsparcia oraz systemów FIT/FIP, z zastrzeżeniem, że wytwórca energii elektrycznej w instalacji planowanej do przyłączenia nie korzysta ani nie będzie korzystał z żadnego mechanizmu wspierającego wytwarzanie energii ze źródeł odnawialnych przewidzianych

ustawą OZE.

- Cable pooling przede wszystkim pozwoli na bardziej efektywne wykorzystywanie już istniejących mocy przyłączeniowych. Umożliwi bowiem wykorzystanie np. energii ze słońca i wiatru na jednym przyłączy z siecią. Źródła odnawialne mogą się świetnie uzupełniać w profilu wytwarzania. Warunkiem jest jednak wypracowanie indywidualnego modelu współpracy między właścicielami danych źródeł energii. Liczymy, że to rozwiązanie pozwoli również na zmniejszenie liczby sporów o odmowy przyłączenia do sieci. W mojej ocenie przełoży się też na bardziej efektywne wykorzystanie już istniejących przyłączy, a to oznacza bardziej efektywne wykorzystanie mocy OZE. Oczywiście, jak każde nowe rozwiązanie, będzie ono wymagało czasu na pełne wdrożenie i wypracowanie przez inwestorów najlepszych modeli współpracy, np. w zakresie podziału kosztów – zauważa Rafał Gawin, Prezes URE.

Inne zmiany, jakie wprowadza nowelizacja ustawy o OZE, to m.in.:

- zmiana definicji hybrydowej instalacji OZE;
 - modyfikacja systemu wsparcia ciepła wytwarzanego w instalacjach OZE;
 - rozszerzenie zakresu kontroli przeprowadzanych przez Prezesa URE na podstawie ustawy OZE;
 - rozszerzenie zakresu obowiązków sprawozdawczych względem Prezesa URE;
 - monitorowanie umów typu PPA (Power Purchase Agreement);
 - modyfikacja przepisów dotyczących nakładania przez Prezesa URE kar pieniężnych - rozszerzenie katalogu przepisów sankcyjnych;
 - ustanowienie Krajowego Punktu Kontaktowego ds. OZE, który będzie prowadzony przez ministra właściwego ds. klimatu.
-

^[1] Z wyjątkami wskazanymi w art. 50 ustawy.

^[2] Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2001 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych, Dz.U.UE.L.2018.328.82.

^[3] System taryf gwarantowanych FIT (feed-in-tariff). Z systemu FIT mogą korzystać wytwórcy energii w instalacji odnawialnego źródła energii o łącznej mocy zainstalowanej elektrycznej mniejszej niż 500 kW, którzy sprzedają lub będą sprzedawać niewykorzystaną energię elektryczną sprzedawcy zobowiązanemu.

^[4] System dopłat do ceny rynkowej FIP (feed-in premium). System FIP przeznaczony jest dla wytwórców energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii w instalacji o łącznej mocy zainstalowanej elektrycznej nie większej niż 1 MW, którzy sprzedają lub będą sprzedawać niewykorzystaną energię elektryczną do wybranego podmiotu innego niż sprzedawca zobowiązany.

^[5] Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw, Dz. U. z 2023 r. poz. 1681.

Data publikacji : 29.09.2023

Data modyfikacji : 29.09.2023

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)